

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

JUTRA

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Oglasa
se sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Dva trikota

Evropa se je v teku zadnjih let duhovno in politično razcepila na dve fronti: Na ostro ideološko usmerjeno in pa na demokratično nevtralnno. Abesinska vojna je ostreje zasekala svoje sledove v to politično ter duhovno ločitev, ob kateri sta vse čvrstje izstopala dva bloka: Anglija in Francija na eni strani, Nemčija ter Italija na drugi strani. Španska državljanska vojna je to pregnantno formiranje front še poostriala in podaljšala v novi smeri: Črta London—Pariz se je pomaknila naprej do Washingtona ter ustvarila trikot demokratično urejenih in vodenih držav vesil — Velika Britanija, Francija, Združene države ameriške. Sporedno se je podaljšala tudi črta, ki je spajala Rim in Berlin, do Tokia ter se tako oblikovala v drugi trikot, ki združuje fašistično urejeni evropski vesili (Italija, Nemčija) ter oligarhično fevdalistično organizirano Japonsko. Vmes med obema trikotoma pa je sovjetska Rusija, ki ima svojo posebno politiko na obeh straneh.

Dogodki na Daljnem vzhodu so obstoječo organiziranost sveta v dveh velikih trikotih še bolj poglobili in utrdili. Svet se je lahko kmalu prepričal, da je bila japonsko nemška protiboljševiška zveza, ki ji je sedaj pristopila tudi Italija, le predpriprava za to, kar se sedaj dogaja na kitajskih tleh... Nič ni pretirana bojazn, da ne bi mogla sredi tega loma dveh trikotov šviginiti nevarna iskra. Že davno bi najbrže švignila, ko se ne bi vsi bali, da bi bilo to — za vse slabo... Sedanja Delbosova pot v Varšavo, Prago, Bukarešto in Beograd, njegov postopek v Berlinu in najbrže še kje drugod, vse to potrjuje v nas vero v modro predanost, s katero uveljavlja svojo politično smer zapadni demokratični vesili. Halifaxov obisk v Berlinu in sedanja pot francoskega zunanega ministra na vzhod dajeta slutiti, da se išče in da se skuša doseči kompromis, ki naj bi zadovoljil nasprotnike obstoječega evropskega reda in stanja ter da se ti nejevoljneži (Berlin, Rim, Varšava itd.) na osnovi kompromisov in najbrže tudi koncesij obvežejo k jamstvu za obstoječi mir v Evropi.

Palmova vejica, ki jo nosi Delbos sedaj po Evropi, je dobro znamenje. Najboljši izhod iz zagate in stiske. More li biti kaj pametnejšega kakor je to? Le pomislimo: Oboroženost vesil je danes precej drugačna kakor leta 1914. In razen tega preti vsemu svetu v slučaju oboroženega konflikta takozvana »totalitarna vojna«. Kaj je to, je pokazala že Abesinija v — groza ironije — malem. Nekoliko hujše v Španiji in doslej najhujše na Daljnem vzhodu. To niso več vojne, ampak brezobzirne borbe in obračunavanja na življenje in smrt. Pokončevanje vsega do popolnega uničenja. Takšne reči si je treba dobro premisliti...

Prerez skozi oboroženo stanje obeh trikotov nudi poučno sliko, zanimive številke.

Trikot London-Pariz-Washington razpolaga danes z 250 divizijami na kopnem, 3.800.000 ton nosilnosti vojnih ladij na morju in 6000 t nosiln. bombnikov v zraku. Strateški položaj tega trikota, precej povoljniji nego drugega trikota, Trikot Berlin-Tokio-Rim pa razpolaga s 400 divizijami na kopnem, 2.000.000 ton nosilnosti na morju in 4000 ton nosilnosti bombnikov v zraku. Strateška pomankljivost trikota Berlin-Rim-Tokio je v preogromni oddaljenosti med posameznimi osišči, saj znaša razdalja od vzh.

Koncentracija britanskih letal in vojnih ladij v Hongkongu

LONDON, 6. decembra. Situacija v Šanghaju in Hongkongu zbuja v tukajšnjih krogih vse večjo zaskrbljenost. Po vsem, kar se dogaja, je sklepati, da skušajo Japonci izkoristiti dano priložnost, da na obeh navedenih mestih popolnoma izločijo vsak britanski vpliv. Doznava se iz krogov admiralitete, da bodo odposlane v Hongkong letalske okrepitve, istočasno pa bo več britanskih vojnih ladij iz singapurske baze okrepilo britanske vojne sile v Hongkongu. Po načrtu naj bi se ojačila tudi britanska posadka v Šanghaju in Hongkongu. To so prvi ukrepi Velike Britanije za slučaj, če bi se pokazalo, da je treba v nadaljnjem razvoju situacije postopati energičneje.

Dr. Stojadinović v Rimu

RIM, 6. decembra. Sinoči je preko Ljubljane prispel v Rim predsednik jugoslovenske vlade dr. Stojadinović s svojo soprogo in v spremstvu šefa kabine zunanega ministrstva dr. Protića in tajnika v jugoslovenskem zunanjem ministertvu Nenadovića. Do meje sta prispele nasproti jugoslovenski poslanik v Rimu Hristić in šef ceremoniala italijanskega

zunanega ministrstva. V programu bivanja v Rimu je avdiencia pri italijanski vladarski dvojici in pri Mussoliniju. Po končanem bivanju v Rimu si bo dr. Stojadinović ogledal tudi Milan, razen tega letalsko šolo v Gudini in nova naselja v Littoriji. Ves Rim je praznično okrašen in je dr. Stojadinovića prisrčno sprejel.

Spomladi dobi Nemčija kolonije

LONDON, 6. decembra. »Sunday Express« poroča, da bo kolonialno vprašanje definitivno rešeno, spomladi, če ne bi nastale kakšne nove komplikacije. Velika Britanija in Francija bosta upoštevali nemške želje in vrnila Nemčiji kolonije, vendar pod pogoji, ki jih Nemčija ne bo smela odbiti. V tukajšnjih krogih prevladuje prepričanje, da bodo spomlad diplomatična pogajanja tako napredovala,

da bo Nemčiji mogoče vrniti prejšnje kolonije in tako ustreči poslednji želji, tako da se bo Nemčija lahko uvrstila med zadovoljne vesile, kar je izjavila Italija po zasedbi Abesinije. V tukajšnjih krogih so sprejeli s pozornostjo vest iz Varšave, da je tudi Poljska ob priložnosti Delbosovega bivanja v Varšavi izrazila zahtevo po kolonijah.

Japonske bombe na britanske parnike

ŠANGHAI, 6. decembra. Preko nedelje so prodrle japonske predstraže do 300 km pred Nanking. Lišul ter Kungung se nahajajo v japonskih rokah. Kitajska vlada skuša osredotočiti vse razpoložljive sile na fronti, vendar pa ni spričo pomankanja letal in topništva v stanju, da bi temeljito izkoristila za obrambo silno ugodno ozemlje. Še samo pri Čingkingu se nahajajo še kitajske elitne čete,

ki nudijo Japoncem srdit odpor. Pri japonskem bombnem obstreljevanju Wuhaju so padli drobci bomb tudi na britansko ladjo »Lady Bird«. K sreči ni bil noben član posadke ranjen. Ob priložnosti istega napada so padli drobci bomb tudi na krov britanskega parnika »Tuck Wo«, ki je popolnoma zgorel. Prav tako je bil močno poškodovan britanski parnik »Tatung«.

Reuterjev dopisnik izgnan iz naše države

BEOGRAD, 6. decembra. Poročevalcu agencije Reuter v Beogradu Huertu Harrisonu je bilo prepovedano še nadalje bivanje v naši državi. Oblasti so mu sporočile, da njegovo bivanje v Beogradu ni več zaželeno zaradi njegovega tehen-

cioznega in netočnega obveščanja britanske javnosti. Jugoslovenske oblasti so bile prisiljene izdati ta ukrep, ker je Harrison še nadalje netočno poročal, čeprav je bil ponovno opozorjen na škodljivost takega delovanja.

Dr. Schmidt neide v Jugoslavija

DUNAJ, 6. decembra. V tukajšnjih diplomatskih krogih se je razširila vest, da bo v najkrajšem času potoval v Jugoslavijo avstrijski tajnik zunan. ministrstva dr. Schmidt, ki se bo udeležil

večjega lova skupno z nekaterimi jugoslov. državniki. Ob tej priložnosti se bodo vršili razgovori glede ureditve vseh vprašani, tičočih se odnošajev med Avstrijo in Jugoslavijo.

Prusije do severne Kitajske preko 7000 km. Skoro izključno je potemtakem vsako sodelovanje na morju in v zraku. Japonsko brodovje bi težko moglo zapustiti Tih Ocean, da olajša s tem blokado nemške ter italijanske obale. Edino proti Rusiji bi bilo možno sodelovanje kopnenih sil. Na drugi strani pa bi moglo združeno brodovje Nemčije ter Italije

znatno ovirati izkoriščanje britanskih in francoskih kolonij, Japonci pa bi utegnili celo prodreti v britanske in francoske postojanke na Daljnem vzhodu.

Najpravičnejša, najpametnejša rezultanta vseh teh predpostavk bi bila — mir. Zdi se, da so danes o tem temeljito prepričani vsi vodilni državniki sveta.

Pabecki

Čudni nazori

V »Kmetiskem listu« št. 48 beremo: V poročilu pod naslovom »Javorski umor pred sodiščem« poroča »Jutra« tudi tole: »Predsednik: To je bila enorazrednica, a šolsko sobo ste imeli v župnišču. — Župnik: Da, 29 let sem dajal zastoj sobo za šolo.« — Nadalje pravi, da je zadnje dve leti zahteval najemnino. Ali ni to žalostna slika naše vasi. Kmetje sezidajo farovž, dajejo biro in z vsem rede župnika. Ta pa misli, da daje sobo »zastoj« in pozneje še računa najemnino.

Vsi, prav vsi...

»Murska Krajina« poroča v štev. 49: »Naši delavci in delavke letno trumoma odhajajo na poljska in druga dela širom domovine in v inozemstvo. Kakor so polni dobre in verske vzgoje, tako so tudi vestni, zanesljivi in pridni ter vredni slovesa, ki ga povsod uživajo. Za njimi se pošiljajo verski vzgojitelji, kar je vsekako znak skrbnosti onih faktorjev, katerim je to važno nadzorstvo poverjeno. Da takšni obiski so potrebni in za ohranitev moralnega življenja naših delavcev in delavk tudi zelo koristni, to pa samo tedaj, ako se izvedejo vestno in z vso doslednostjo pravega moralnega življenja, onega, ki mu je ta prevzvišena naloga poverjena. Sicer pa smo vsi, prav vsi podvrženi slabostim!«

Kdo jih je razkrojil?!

Pod tem naslovom poroča v štev. 45 »Slov. beseda«: Novo glasilo jezerovske »Zveze združenih delavcev«, ki je besna sovražnica Kreckovih krščanskih socialcev, piše v zadnji številki tudi tole: »In vendar moramo ugotoviti, da pri slovenskih katoličanov ni prave enotnosti. Duh liberalizma se je zajedel v naše duše in razkrojil naše vrste.«

Kotičkov striček politizirajo

»Slov. beseda« poroča v št. 44: »O Špancih in umobolnicah. Lepi Kotičkov striček iz mladinske priloge zadnjega nedeljskega »Slovenca« odgovarja na pismo nekega učenca, ki slučajno stanuje za obzidjem umobolnice na Studencu pri Ljubljani in ga uvaja v svetovno politiko na tale brumni način: »Počemu naj bi te tudi bilo strah tam — za obzidjem umobolnice? Saj ubogih bolnikov ne pošiljajo tja zato, da bi strašili takele majhne dečke, kot si ti, ampak zato, da bi jih zdravili. Meni se vse tako zdi, da si za obzidjem umobolnice bolj varen, kot pa bi bil kje zunaj — postavim na Španskem ali na Kitajskem, da ne omenim še kakšnega drugega kraja, kjer strašijo zveri v človeški podobi in kjer človeško življenje ni vredno počenega groša. Če bi bilo po mojem, bi tudi takšne ljudi, ki so krivi vseh vojnih grozot, zaprl kam »za obzidje«, kajti nobenega dvoma ni, da tudi ti spadaš med umobolne, ki so svoji okolici nevarni. Le toliko pameti imajo še v glavi, da pošljejo na morišče druge ljudi, sami pa hrabro ostanejo nekje daleč v ozadju na toplem in na varnem. Ti bolniki, dragi moj, ti so nevarni in ne tisti, ki v umobolnici na Studencu čakajo ljubega zdravja.« — kakor je videti, Kotičkov striček nima istih pogledov na špansko »sveto uporniško vojno« za zmago grofov, veleposestnikov, vere in Cerkve, kakor jih imajo njegovi gospodarji, ker sicer ne bi zabavljajl čez povzročitelja španske bratomorne tragedije, generala Franca in ga pošiljal »za obzidje«.

